

СПОРТОД ДОПИНГ ХЭРЭГЛЭХИЙН ЭСРЭГ ОЛОН УЛСЫН КОНВЕНЦ

Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Боловсрол, шинжлэх ухаан, соёлын байгууллага (цаашид ЮНЕСКО гэх)-ын Ерөнхий бага хурал Парис хотноо 2005 оны 10 дугаар сарын 3-21-ний өдрүүдэд хуралдсан 33 дугаар чуулганаараа боловсрол, шинжлэх ухаан, соёлоор дамжин улс хоорондын хамтын ажиллагааг дэмжин улмаар энх тайван, аюулгүй байдлыг хангахад хувь нэмрээ оруулах ЮНЕСКО-гийн зорилгыг харгалзах үзэж,

олон улсын этгээдий эрхийн тухай одоогийн баримт бичгүүдийг ишлэл болгож,

спортоор дамжин боловсрол, эрүүл мэнд, хөгжил, энх тайвныг дэмжих тухай Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Ерөнхий Ассамблейн 2003 оны 11 дүгээр сарын 3-ны өдрийн 58/5 тоот тогтоол, ялангуяа тогтоолын 7 дахь хэсгийг харгалзан үзэж,

эрүүл мэндийг хамгаалах, ёс суртахууны болон соёл, биеийн тамирын боловсрол, улмаар олон улсын харилцан ойлголцол, энх тайвныг дэмжихэд спорт чухал үүрэг гүйцэтгэх ёстойг ухамсарлаж,

спортод Допинг хэрэглэхийг зогсооход чиглэсэн олон улсын хамтын ажиллагааг дэмжих, зохицуулах шаардлагатайг тэмдэглэж,

тамирчид спортод Допингийг хэрэглэж, түүнээс үүдэн тэдний эрүүл мэнд, тэмцэлдээний шударга байх зарчимд уршиг учруулж буйд сэтгэл гүнээс зовниж, хууран мэхлэх явдлыг арилган спортын ирээдүйг анхаарч,

ЮНЕСКО-гийн биеийн тамирын боловсрол, спортын олон улсын дүрэм болон Олимпийн дүрэмд тусгагдсан ёс зүйн зарчмууд, боловсролын үнэт зүйлсийг Допинг нь эрсдэлд хүргэж буйг ухамсарлаж,

Европын зөвлөлийн хүрээнд батлагдсан Допингийн эсрэг конвенц болон түүний нэмэлт протокол нь Допингийн эсрэг үндэсний бодлого, засгийн газар хоорондын хамтын ажиллагааны эхлэлийг тавьж буй олон улсын нийтийн эрх зүйн баримт бичиг болохыг эргэн санаж,

ЮНЕСКО-оос 1988 онд Москвад, 1999 онд Пунта Дэл Эстэд, 2004 онд Афинд тус тус зохион байгуулсан Биеийн тамир, спортын асуудал эрхэлсэн сайд, ахлах ажилтнуудын хоёр, гурав, дөрөвдүгээр олон улсын бага хурлаас гаргасан зөвлөмжүүдийг болон

ЮНЕСКО-гийн Ерөнхий бага хурлын 2003 оны 32 дугаар хуралдаанаас баталсан 32 С/9 тогтоолыг эргэн санаж,

Спортод Допинг хэрэглэхийн эсрэг дэлхийн бага хурлын 2003 оны 3 дугаар сарын 5-ны хуралдаанаар Допингийн эсрэг дэлхийн агентлагаас батлуулсан Допинг хэрэглэхийн эсрэг дүрэм болон Спортод Допинг хэрэглэхийн эсрэг Копенгагены тунхаглалыг анхааралдаа авч,

шилдэг тамирчдаас залуучуудад үзүүлэх нөлөөллийг мөн анхаарч,

Допингийн илрүүлэлтийг сайжруулах, түүнийг хэрэглэж буй шалтгаануудыг сайтар судлах замаар хамгийн үр дүнтэй урьдчилсан сэргийлэх бодлогыг тодорхойлох зорилгоор байнгын судалгааг цаашид ч өргөжүүлэн явуулах шаардлагатайг харгалзаж,

Допинг хэрэглэхээс урьдчилсан сэргийлэх асуудлаар тамирчид, таимрчдыг дэмжих ажилтнуудад болон нийгэмд үргэлжлүүлэн боловсрол олгохын чухлыг мөн харгалзаж,

Допингтэй тэмцэх хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд оролцогч улсуудын чадавхийг бэхжүүлэх шаардлагатай байгааг анхааралдаа авч,

спортод Допинг хэрэглэхээс урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх, ялангуяа спортын арга хэмжээнүүдэд тохирсон удирдамжийг тэмцээний шударга байх зарчимд нийцүүлэн батлан гаргах, тэдгээрт оролцогч тамирчдын эрүүл мэндийг хамгаалах үүргийг төрийн болон спортын байгууллагууд харилцан хүлээх ёстойг анхаарч,

эдгээр зорилгыг биелүүлэхийн тулд төрийн болон спортын байгууллагууд нягт хамтран ажиллахын зэрэгцээ бүх зохих түвшинд бие даасан, ил тод байдлыг өндөр түвшинд хангах ёстойг хүлээн зөвшөөрч,

спортод Допинг хэрэглэхийн эсрэг чиглэсэн хамтарсан арга хэмжээг цаашид илүү идэвхтэй авч байхаар шийдвэр төгс байж,

спортод Допинг хэрэглэхгүй байх асуудал нь Допингийн эсрэг стандартууд болон тэдгээрийг спортод хэрэглэж буй байдал, үндэсний болон дэлхий нийтийн түвшин дэх хамтын ажиллагаанаас хамаарна гэдгийг хүлээн зөвшөөрч,

энэхүү конвенцийг 2005 оны 10 дугаар сарын 19-ний өдөр баталж байна.

НЭГ. ХАМРАХ ХҮРЭЭ

1 дүгээр зүйл

Конвенцийн зорилго

Спортод Допинг хэрэглэхийн эсрэг урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, улмаар түүнийг арилгахад биеийн тамир, спортын салбар дахь ЮНЕСКО-гийн бодлого, үйл ажиллагааны хөтөлбөрийн хүрээнд дэмжлэг үзүүлэх нь энэ конвенцийн зорилго мөн.

2 дугаар зүйл

Нэр томъёо

Дор дурдсан нэр томъёог Допингийн эсрэг дэлхийн дүрмийн агуулгын хүрээнд тодорхойлов. Харин маргаан үүсэх тохиолдолд энэхүү конвенцийн заалтууд давуу хүчинтэй.

Энэхүү конвенцийн зорилгод:

1.”Допингийн хяналтын баталгаажсан лабораториуд” гэж Допингийн эсрэг дэлхийн агентлагаас баталгаажуулсан төвүүдийг хэлнэ.

2.”Допингийн эсрэг байгууллага” гэж Допингийн хяналтын үйл явцын аль нэг хэсэгтэй холбоотой журмыг санаачлах, боловсруулах, хэрэгжүүлэх буюу мөрдүүлэх үүрэг хүлээсэн нэгжийг хэлнэ. Тухайн нэгжид жишээлбэл, Олон улсын олимпийн хороо, Олон улсын паралимпийн хороо, өөрсдийн арга хэмжээний үеэр Допингийн шинжилгээ хийдэг бусад томоохон арга хэмжээний байгууллагууд, Допингийн эсрэг дэлхийн агентлаг, олон улсын холбоод болон Допингийн эсрэг үндэсний байгууллагуудыг хэлнэ.

3.Спортод “Допингийн эсрэг журмыг зөрчих” гэж дараахь зөрчлийн аль нэгийг, эсхүл хэд хэдийг үйлдсэнийг хэлнэ.

(a) тамирчдын цусны дээжээс хориглосон бодис, эсхүл түүний хувирал буюу шинж тэмдэг илрэх

(b) хориглосон бодис, эсхүл хориглосон арга хэрэглэх буюу хэрэглэхээр завдах

(c) Допингийн эсрэг журмуудад заасны дагуу шинжилгээнд дээж өгөх тухай албан ёсны мэдэгдэл авсны дараа түүнээс татгалзах, эсхүл этгээддэтгэх шалтгаангүйгээр шинжилгээ өгөөгүй буюу өгөхөд байлцаагүй.

(d) тамирчнаа хаана байгааг мэдээлж чадахгүй зэргээс шалтгаалан тэмцээний гадуурх шинжилгээнд оруулах шаардлагыг биелүүлээгүй, мөн зохих журмуудад үндэслэн мэдэгдсэн шинжилгээг өнгөрөөх

(e) Допингийн хяналтын аливаа хэсэгт хөндлөнгөөс оролцох буюу хөндлөнгөөс оролцохоор завдах

(f) хориглосон бодис, эсхүл арга барил эзэмших

(g) аливаа хориглосон бодис, эсхүл хориглосон арга барил түгээн дэлгэрүүлэх

(h) хориглосон бодис, эсхүл хориглосон арга барилыг аливаа тамирчинд захиргааны журмаар хэрэглүүлэх буюу захиргааны журмаар хэрэглүүлэх оролдлого хийх, эсхүл туслах, зоригжуулах, өөгшүүлэх, турхирах, нуух буюу аливаа хамтын үйлдлээр Допингийн эсрэг журмыг зөрчих буюу зөрчихөөр оролдох

4. Допингийн хяналтын зорилгоор “тамирчин” гэж үндэсний Допингийн эсрэг байгууллагаас тодорхойлсон, мөн оролцогч улсууд хүлээн зөвшөөрсөн спортын төрлөөр үндэсний болон олон улсын түвшинд оролцож байгаа бүх этгээдийг хэлнэ. Боловсрол сургалтын зорилгоор тамирчин гэдэг нь спортын байгууллагын эрх мэдлийн хүрээнд спортод оролцож байгаа этгээдийг хэлнэ.

5. “Тамирчдыг дэмжих ажилтан” гэж спортын тэмцээнд оролцуулах буюу бэлтгэхээр ажиллах, эсхүл зохицуулж буй ахлах дасгалжуулагч, дасгалжуулагч, менежер, багийн гишүүд, албаны болон эрүүл мэндийн буюу эм зүйн ажилтныг хэлнэ.

6. “Дүрэм” гэж Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн Копенгаген хотноо болсон 2003 оны 3 дугаар сарын 5-ны хуралдаанаар батлагдсан энэхүү конвенцийн I нэмэлт хавсралтад дурдсан “Допинг хэрэглэхийн эсрэг дүрэм”-ийг хэлнэ.

7. “Тэмцээн” гэж нэг удаагийн уралдаан, тоглолт, наадам буюу нэг удаагийн спортын арга хэмжээг хэлнэ.

8. “Допингийн хяналт” гэж шинжилгээ хийх төлөвлөлт, дээж авах, дээжийг хадгалах, лабораторид шинжилгээ хийх, үр дүнд шинжилгээний дараахь ажиллагаа, хэргийн хэлэлцэх болон давж заалдах үйл явцыг хэлнэ.

9. “Спортод Допинг хэрэглэх” гэж Допингийн эсрэг журмыг зөрчихийг хэлнэ.

10. “Зохих журмын дагуу эрх олгогдсон Допингийн хяналтын багууд” гэж олон улсын, эсхүл үндэсний Допингийн эсрэг байгууллагуудын удирдлагад үүргээ гүйцэтгэж буй Допингийг хянах багуудыг хэлнэ.

11. “Тэмцээний шинжилгээ” гэж олон улсын холбоо, эсхүл Допингийн эсрэг бусад холбогдох байгууллагын журамд өөрөөр заагаагүй бол тэмцээний, тэмцээнээс гадуурх шинжилгээг хооронд нь ялгах зорилгоор тухайн тэмцээнд орж буй тамирчдаас сонгон авч буй шинжилгээ хэлнэ.

12. “Лабораториудын олон улсын стандарт” гэж энэхүү конвенцийн II нэмэлт хавсралтад дурдсан стандартыг хэлнэ.

13. “Шинжилгээ авах олон улсын стандарт” гэж энэхүү конвенцийн III нэмэлт хавсралтад дурдсан стандартыг хэлнэ.
14. “Гэнэтийн шалгалт” гэж тамирчинд урьдчилан мэдэгдэлгүйгээр шинжилгээ авах, чингэхдээ шинжилгээ авах тухай мэдэгдсэнээс хойш шинжилгээ өгтөл тамирчныг хяналтад байлгахыг хэлнэ.
15. “Олимпийн хөдөлгөөн” гэж Олимпийн дүрмийг удирдлага болгосон, Олон улсын олимпийн хорооны эрх мэдлийг хүлээн зөвшөөрсөн хэнийг ч болов, тухайлбал, Олимпийн тоглолтын хөтөлбөрт ордог спортын төрлийн олон улсын холбоод, үндэсний олимпийн хороод, Олимпийн тоглолтыг зохион байгуулах хороод, тамирчид, спортын шүүгчид, нийгэмлэг болон багуудаас гадна Олон улсын олимпийн хорооноос хүлээн зөвшөөрөгдсөн бүх байгууллагыг хэлнэ.
16. “Тэмцээнээс гадуурх” Допингийн хяналт гэж тэмцээний бус үеэр авч буй аливаа хяналтыг хэлнэ.
17. “Хориглосон жагсаалт” гэж энэхүү конвенцийн I хавсралтад дурдсан стандартын хориглосон бодис бололн хориглосон арга барилыг хэлнэ.
18. “Хориглосон арга” гэж энэхүү конвенцийн I хавсралтад дурдсан аливаа хориглосон арга барилыг хэлнэ.
19. “Хориглосон бодис” гэж энэхүү конвенцийн I хавсралтад дурдсан аливаа хориглосон бодисыг хэлнэ.
20. “Спортын байгууллага” гэж нэг болон хэд хэдэн спортын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулж буй аливаа байгууллагыг хэлнэ.
21. “Эмчилгээний зорилгоор зөвшөөрөл олгох стандарт” гэж энэхүү конвенцийн II хавсралтад дурдсан стандартыг хэлнэ.
22. “Шинжилгээ” гэж шинжилгээ авах төлөвлөлт, дээж авах, дээжийг хадгалах дээжийг лабораторид тээвэрлэн хүргэх зэрэг Допингийн шинжилгээний үйл явцыг хэлнэ.
23. “Эмчилгээний зорилгоор зөвшөөрөл олгох” гэж Эмчилгээний зорилгоор зөвшөөрөл олгох стандартад нийцүүлэн олгосон хөнгөлөлтийг хэлнэ.
24. “Хэрэглээ” гэж ашиглах, залгих, тарих буюу хэрэглэх замаар аливаа хориглосон бодис, хориотой арга барилын аливаа хэлбэрийг сонгохыг хэлнэ.
25. “Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлаг” (ДДЭА) гэж 1999 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдөр Швейцарийн хууль тогтоомжоор байгуулагдсан дээрх нэртэй санг хэлнэ.

3 дугаар зүйл

Конвенцийн зорилгод хүрэх арга замууд

Конвенцийн зорилгод хүрэхийн тулд оролцогч улсууд дараахь үүргийг хүлээлнэ.

(а) дүрмийн үндсэн зарчмуудад нийцсэн зохистой арга хэмжээг үндэсний болон олон улсын хэмжээнд батлах

(b) тамирчдыг болон спорт дахь ёс зүйг хамгаалах, судалгааны үр дүнг солилцох зорилгоор олон улсын хамтын ажиллагааны бүх хэлбэрийг хөхиүлэн дэмжих

(c) Оролцогч улсууд болон спортод Допинг хэрэглэхийн эсрэг тэмцэлд тэргүүлэх үүрэгтэй байгууллагууд хоорондын хамтын ажиллагаа, түүний дотор Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагтай хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхэд туслах

4 дүгээр зүйл

Конвенц Дүрэмтэй уялдах нь

1.Оролцогч улсууд нь спортод Допинг хэрэглэхийн эсрэг тэмцлийн хэрэгжилтийг үндэсний болон олон улсын түвшинд зохицуулж байх зорилгоор энэхүү конвенцийн 5 дугаар зүйлд тусгагдсан арга хэмжээнд үндэслэн Дүрмийн үндсэн зарчмуудыг удирдлага болгох үүрэг хүлээнэ. Оролцогч улсууд дүрэмд нийцүүлэн нэмэлт арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэхэд энэхүү конвенц ямар ч байдлаар нөлөөлөхгүй.

2.Дүрэм болон түүний II, III нэмэлт хавсралтын сүүлчийн хувилбар нь мэдээлэл өгөх зорилготой бөгөөд эдгээр нь энэхүү конвенцийн салшгүй хэсэг болохгүй. Нэмэлт хавсралтууд нь оролцогч улсуудад олон улсын эрх зүйн заавал биелүүлэх үүрэг оногдуулахгүй.

3.Харин хавсралтууд нь энэхүү конвенцийн салшгүй хэсэг мөн.

5 дугаар зүйл

Конвенцийн зорилгод хүрэх арга хэмжээнүүд

Энэхүү конвенцид заасан үүргийг биелүүлэхдээ оролцогч улс бүр холбогдох арга хэмжээ авах үүрэг хүлээнэ. Эдгээр арга хэмжээнд хууль тогтоох, зохицуулах болон бодлого хэрэгжүүлэх буюу захиргааны үйл ажиллагаа багтаж болно.

6 дугаар зүйл

Олон улсыг бусад бичиг баримттай уялдах нь

Энэхүү конвенц нь оролцогч улсуудын өмнө байгуулсан бусад хэлэлцээрээр хүлээсэн болон энэхүү конвенцийн зорилго, зорилттой нийцэж буй эрх, үүргийг өөрчлөхгүй. Энэ нь оролцогч бусад улын энэхүү конвенцоор хүлээсэн эрхээ эдлэх, эсхүл үүргээ биелүүлэх явдалд нөлөөлөхгүй.

ХОЁР. ҮНДЭСНИЙ ТҮВШИНД ДОПИНГИЙН ЭСРЭГ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

7 дугаар зүйл

Дотоодын зохицуулалт

Оролцогч улсууд нь дотоодын зохицуулалтыг уялдуулах замаар энэхүү конвенцийг биелүүлэх үүрэгтэй. Оролцогч улсууд нь энэхүү конвенцийн өмнө хүлээсэн үүргээ биелүүлэхдээ Допингийн эсрэг байгууллагууд болон спортын газар, байгууллагуудтай хамтарч ажиллаж болно.

8 дугаар зүйл

Хориглосон бодис, арга барилыг олох боломж болон спортод хэрэглэхийг хязгаарлах

1. Эмчилгээний зорилгоор зөвшөөрөл олгохоос бусад тохиолдолд, шаардлагатай гэж үзвэл спортод Допинг хэрэглэхээс тамирчныг сэргийлэх, хориглосон бодис болон арга барилыг олох боломжийг хязгаарлах арга хэмжээг оролцогч улсууд авна. Үүнд хориглосон бодис болон арга барилыг тамирчинд түгээхтэй тэмцэх арга хэмжээ, түүнчлэн тэдгээрийг үйлдвэрлэх, тээвэрлэх, импортлох, түгээх болон худалдаалах явдлыг хянах арга хэмжээ орно.

2. Эмчилгээний зорилгоор зөвшөөрөл олгох, эсхүл шаардлагатай гэж үзэхээс бусад тохиолдолд, тамирчинд хориглосон бодис болон арга барилыг спортод хэрэглэх, эзэмшихээс урьдчилан сэргийлэх, хязгаарлах арга хэмжээг оролцогч улсууд авах бөгөөд өөрийн хэргийн харьяалалд багтаж холбогдох хуулийн этгээдүүд тийм арга хэмжээ авахаар бол тэдгээрийг хөхиүлэн дэмжинэ.

3. Спортод хориглосон, эсхүл хяналт тогтоосон бодис, эсхүл арга барилыг хууль ёсны дагуу зөвшөөрөхөд энэхүү конвенцийн дагуу бусад тохиолдолд авах арга хэмжээ нь саад болохгүй.

9 дүгээр зүйл

Тамирчдыг дэмжих ажилтны эсрэг авах арга хэмжээ

Оролцогч улсууд Допингийн эсрэг журмыг зөрчих буюу спортод Допинг хэрэглэхтэй холбогдсон зөрчил үйлдсэн тамирчныг дэмжих ажилтны хувьд арга хэмжээ авах, түүний дотор шийтгэл буюу торгууль ногдуулах талаар журам батлуулах арга хэмжээг спортын

байгууллагууд болон Допингийн эсрэг байгууллагуудаар авахуулах буюу хөхиүлэн дэмжинэ.

10 дугаар зүйл

Нэмэгдэл тэжээл

Тэжээлийн нэмэгдэл үйлдвэрлэгч, зуучлагчдад зарж борлуулж буй бүтээгдэхүүнийхээ бүтэц, түүний дотор химийн найрлага, чанарын баталгаа зэргийг мэдээлэх зөв хэвшил тогтоохыг оролцогч улсууд шаардлагатай тохиолдолд хөхиүлэн дэмжинэ.

11 дүгээр зүйл

Санхүүгийн арга хэмжээ

Оролцогч улсууд зохих үед

(а) үндэсний хэмжээнд Допингийн хяналтын хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зардлыг улсын төсөвтөө суулгах, спортын болон спортыг дэмжигч бүх байгууллага, Допингийн эсрэг байгууллагуудыг дэмжих, чингэхдээ шууд татаас буюу тусламжаар, эсхүл тэдгээр байгууллагад хуваарилах нийт татаас буюу тусламжийн хэмжээг тооцохдоо Допингийн хяналтад гарах зардлыг оруулж байх;

(b) Допингийн эсрэг дүрмийг зөрчсөнд сэжиглэгдэж буй тамирчин, тамирчныг дэмжих ажилтанд зориулсан спорттой холбоотой санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэхтэй холбоотой үйл ажиллагааг тэдний сэжигтэн байх хугацааны турш зогсоох

(c) Дүрэм юу дүрэмд нийцүүлэн гаргасан Допингийн эсрэг журмыг зөрчсөн аливаа спортын байгууллагууд, эсхүл Допингийн эсрэг байгууллагуудад үзүүлж буй санхүүгийн буюу спорттой холбоотой санхүүгийн тусламжийг хэсэгчлэн, эсхүл бүхлээр нь зогсоох

12 дугаар зүйл

Допингийн хяналтыг хөнгөвчлөх арга хэмжээ

Оролцогч улсууд зохих үед:

(а) спортын байгууллагууд болон Допингийн эсрэг байгууллагууд өөрсдийн шүүхийн харьяаллын хүрээнд, дүрэмд нийцсэн аргаар гэнэтийн шалгалт, тэмцээнээс гадуурх болон тэмцээний үеийн шинжилгээ авах зэрэг Допингийн хяналтын хэрэгжүүлэлтийн ажил хийхийг хөхиүлэн дэмжих болон хөнгөвчлөх

(b) спортын байгууллагууд болон Допингийн эсрэг байгууллагууд, өөрсдийн гишүүдийг бусад улсын зохих журмын дагуу эрх олгогдсон Допингийн хяналтын багуудаар шалгуулахыг зөвшөөрөх талаар хэлэлцээр байгуулахыг хөхиүлэн дэмжих болон хөнгөвчлөх

(с) өөрсдийн хэргийн харьяаллын хүрээнд спортын байгууллагууд болон Допингийн эсрэг байгууллагууд Допингийн хяналтын дүгнэлт хийх зорилгоор Допингийн хяналтын баталгаажсан лабораторид хандахад туслалцаа үзүүлэх үүрэг хүлээх.

ГУРАВ.ОЛОН УЛСЫН ХАМТЫН АЖИЛЛАГАА

13 дугаар зүйл

Допинг хэрэглэхийн эсрэг байгууллага болон спортын байгууллага хоорондын хамтын ажиллагаа

Оролцогч улсууд энэхүү конвенцийн зорилгоор өөрсдийн хэргийн харьяалал болон оролцогч бусад улсын хэргийн харьяаллын хүрээнд Допинг хэрэглэхийн эсрэг байгууллага, төрийн байгууллага болон спортын байгууллага хоорондын хамтын ажиллагааг олон улсын хэмжээнд хөхиүлэн дэмжинэ.

14 дүгээр зүйл

Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн зорилтыг дэмжих

Оролцогч улсууд Допинг хэрэглэхийн эсрэг олон улсын тэмцэл дэх Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн чухал зорилтыг дэмжих үүрэг хүлээнэ.

15 дугаар зүйл

Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн тэгш санхүүжилт

Оролцогч улсууд төрийн байгууллага болон Олимпийн хөдөлгөөнөөс Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн жилийн үндсэн төсвийг тэгш санхүүжүүлэх зарчмыг дэмжинэ.

16 дугаар зүйл

Допингийн хяналт дахь олон улсын хамтын ажиллагаа

Тамирчдад урьдчилан мэдэгдэхгүйгээр сорил хийж, сорилыг лабораторид шинжилгээ хийлгэхээр тухай бүр хүргүүлэх тохиолдолд л гагцхүү спортод Допинг хэрэглэхийн эсрэг үр дүнтэй тэмцэнэ гэдгийг хүлээн зөвшөөрөхийн хамт оролцогч улсууд өөрсдийн дотоодын хууль тогтоомжийн дагуу хэрэв шаардлагатай гэж үзвэл дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.

(а) тухайн улсын хууль тогтоомжийн дагуу өөрсдийн нутаг дэвсгэрт, эсхүл тэдгээрийн гадна байгаагаас үл хамааран тэмцээний, эсхүл тэмцээний бус үед өөрсдийн тамирчдыг Допингийн хяналтад хамруулахад Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлаг болон Дүрмийн дагуу үйл ажиллагаа явуулж буй Допингийн эсрэг байгууллагад дэмжлэг үзүүлэх

(b) Допингийн хяналтын үйл ажиллагааг явуулах тохиолдолд Допингийн хяналтын эрх бүхий багийг цаг алдахгүй улсын хилээр нэвтрүүлэх талаар дэмжлэг үзүүлэх

(c) сорилыг улсын хилээр цаг алдалгүй тээвэрлэх, эсхүл авч гарах болон ийм арга замаар тэдгээрийн аюулгүй байдал, бүрэн бүтэн байдлыг хангах зорилгоор байнга хамтран ажиллах

(d) Допингийн эсрэг төрөл бүрийн байгууллагаас Допингийн хяналтын талаар явуулж буй үйл ажиллагааг олон улсын хэмжээнд уялдуулан зохицуулахад дэмжлэг үзүүлэх, эл зорилгоор Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагтай хамтран ажиллах

(e) өөрсдийн хэргийн харьяалал дахь Допингийн хяналтын лабораториудын хооронд, эсхүл оролцогч бусад улсын хэргийн харьяалал дахь Допингийн хяналтын лабораториудын хоорондын хамтын ажиллагааг дэмжих. Тухайлбал, Допингийн хяналтын баталгаажсан лабораториудтай оролцогч улсууд өөрсдийн хэргийн харьяалал дахь лабораториудаараа дамжуулан оролцогч бусад улсад өөрсдийн лабораторийг байгуулахад шаардлагатай туршлага, мэдлэг болон техникийн аргачлалыг олж авахад гаргасан хүсэлтийн дагуу туслалцаа үзүүлэх

(f) дүрмийн дагуу томилогдсон Допингийн эсрэг байгууллагуудын хоорондох харилцан шинжилгээ хийх талаар тохиролцоо байгуулах, хэрэгжүүлэх явдалд дэмжлэг үзүүлэх

(g) Допингийн хяналтын журам, шинжилгээний дараахь үр дүнгийн журам, түүний дотор Допингийн эсрэг аливаа байгууллагаас дүрмийн дагуу хэрэгжүүлэх спортын шийтгэлийг харилцан адил байх үндсэн дээр хүлээн зөвшөөрөх
17 дугаар зүйл

Сайн дурын сан

1.Цаашид “Сайн дурын сан” гэх “Спортод Допингийг устгах сан”-г үүгээр байгуулав. Сайн дурын сан нь ЮНЕСКО-гийн Санхүүгийн журмын дагуу байгуулсан итгэлцлийн сангаас бүрдэнэ. Оролцогч улсууд болон бусад оролцогчийн хандив нь сайн дурынх байна.

2. Сайн дурын сангийн эх үүсвэрийг дараахь байдлаар бүрдүүлнэ.

(a) оролцогч улсуудаас үзүүлэх хандив

(b) дараахь этгээдээс үзүүлж болох хандив, бэлэг, эсхүл өв хөрөнгө

(I) бусад улс

(II) Нэгдсэн үндэстний байгууллагын системийн байгууллага, хөтөлбөр, түүний дотор Нэгдсэн үндэстний байгууллагын хөгжлийн хөтөлбөр, түүнчлэн олон улсын бусад байгууллага

(Ш) Төрийн байгууллага, эсхүл хуулийн этгээд буюу хувь этгээд

(с) Сайн дурын сангийн эд хөрөнгөд ногдох хүү

(d) Сайн дурын сангийн эрх ашигт зорилан зохион байгуулсан арга хэмжээнээс цуглуулсан болон хүлээн авах замаар бий болсон санхүүжилт

(е) Талуудын бага хурлаас батласан Сайн дурын сангийн дүрэм, журмаар зөвшөөрөгдсөн аливаа бусад эх үүсвэр

3. Оролцогч улсуудаас Сайн дурын санд үзүүлэх хандивыг Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн жилийн төсвийг бүрдүүлэхэд төлөх оролцогч улсуудын хувийг орлуулах байдлаар авч үзэхгүй.

18 дугаар зүйл

Сайн дурын сангийн хөрөнгийг ашиглах, зарцуулах

Талуудын бага хурлаас батласан, үйл ажиллагааг санхүүжүүлэхэд зориулан сайн дурын сангийн хөрөнгийг энэхүү конвенцийн заалтуудын дагуу Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн зорилгыг харгалзан үзсэний үндсэн дээр Допингийн эсрэг хөтөлбөрийг боловсруулан, хэрэгжүүлж буй оролцогч улсуудад туслалцаа үзүүлэхэд хуваарилах бөгөөд түүнчлэн энэхүү конвенцийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг санхүүжүүлэхэд зарцуулж болно. Сайн дурын сангаас үзүүлсэн дэмжлэгийг улс төр, эдийн засаг буюу бусад нөхцөлд хамааруулж болохгүй юм.

ДӨРӨВ. БОЛОВСРОЛ, СУРГАЛТ

19 дүгээр зүйл

Ерөнхий боловсрол, сургалтын нийтлэг зарчим

1. Оролцогч улсууд өөрсдийн бололцооны хүрээнд Допингийн эсрэг боловсрол, сургалтын хөтөлбөрийг дэмжих, боловсруулах буюу хэрэгжүүлэх үүрэг хүлээнэ. Спортын нийгэмлэгүүдийн хувьд ерөнхийдөө эдгээр хөтөлбөр нь дараахь асуудлаар шинэчилсэн болон бүрэн мэдээллээр хангахад чиглэгдэнэ.

(a) спортын ёс суртахуунд Допинг хэрэглэхэд учруулж буй хохирол

(b) Допингийн улмаас гарах эрүүл мэндийн үр дагавар

2. Дээр дурдсан зүйлд нэмэлт болгон тамирчид болон тамирчдыг дэмжих ажилтан өөрсдийн анхан шатны сургалт дахь боловсрол, сургалтын хөтөлбөр нь дараахь асуудлаар шинэчилсэн болон бүрэн мэдээллээр хангахад чиглэгдэнэ.

(a) Допингийн хяналтын журам

(b) Допингийн эсрэг тэмцэхтэй холбоотой таимрчдын эрх, үүрэг, түүний дотор Дүрмийн тухай, спортын холбогдох байгууллагууд болон Допингийн эсрэг байгууллагуудаас хэрэгжүүлэх Допингийн эсрэг бодлого, түүний дотор Допингийн эсрэг журмыг зөрчсөнөөс үүдэх үр дагаврын тухай мэдээлэл

(c) хориглосон бодис, арга барилын жагсаалт болон хориглосон бодисыг эмчилгээний зориулалтаар хэрэглэх зөвшөөрөл

(d) этгээдсний нэмэлт тэжээл

20 дугаар зүйл

Үйл ажиллагааны талаархи мэргэжлийн дүрэм

Оролцогч улсууд спортод Допинг хэрэглэхтэй тэмцэх, түүнтэй холбогдуулан үйл ажиллагаа, сайн дурын үндсэн дээр хэрэгжүүлэх дадал болон ёс суртахууны талаархи дүрмийг эрх бүхий мэргэжлийн холбоод, байгууллагуудаас дүрэмд нийцүүлэн боловсруулах, хэрэгжүүлэх явдалд дэмжлэг үзүүлнэ.

21 дүгээр зүйл

Тамирчид болон тамирчдыг дэмжих ажилтны оролцоо

Оролцогч улсууд спортын болон холбогдох бусад байгууллагаас Допингийн эсрэг хэрэгжүүлэх бүх талын үйл ажиллагаанд тамирчид болон тамирчдыг дэмжих ажилтны идэвхтэй оролцоог өөрсдийн бололцооны хүрээнд хөхүлэн дэмжих бөгөөд эл хэрэгт өөрсдийн хэргийн харьяалал дахь спортын байгууллагуудыг татан оролцуулна.

22 дугаар зүйл

Спортын байгууллага, Допингийн эсрэг байнгын боловсрол, сургалт

Оролцогч улсууд 19 дүгээр зүйлд тодорхойлсон асуудлаар бүх таимрчин болон тамирчдыг дэмжих ажилтанд зориулан байнгын боловсрол, сургалтын хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд спортын байгууллага, Допингийн эсрэг байгууллагад дэмжлэг үзүүлнэ.

23 дугаар зүйл

Боловсрол, сургалтын хамтын ажиллагаа

Оролцогч улсууд Допингийн эсрэг үр дүнтэй хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зорилгоор шаардлагатай мэдээлэл, мэргэжилтэн болон туршлага солилцох зэргээр өөр хоорондоо болон холбогдох байгууллагатай хамтран ажиллана.

ТАВ. СУДАЛГАА

24 дүгээр зүйл

Допингтэй тэмцэх асуудлаар хийх судалгаанд дэмжлэг үзүүлэх

Оролцогч улсууд өөрсдийн бололцооны хүрээнд дараахь асуудлаар спортын болон бусад холбогдох байгууллагуудтай хамтран аижллах замаар Допингтэй тэмцэх асуудлаар хийх судалгаанд дэмжлэг үзүүлэх үүрэг хүлээнэ.

- (a) урьдчилсан сэргийлэх, илрүүлэх арга хэлбэр, зан байдлын болон нийгмийн асуудал, Допинг хэрэглэснээр гарах эрүүл мэндийн үр дагавар
- (b) тамирчны эрүүл мэндэд хохирол учруулалгүйгээр шинжлэх ухааны үндэслэлтэй физиологийн болон сэтгэл зүйн хөтөлбөр боловсруулах арга зам, хэлбэр
- (c) шинжлэх ухааны хөгжил дэвшлийн үр дүнд гарч болох бүхий л эм, бодис болон аргыг хэрэглэх

25 дугаар зүйл

Допингийн эсрэг судалгааны шинж чанар

24 дүгээр зүйлд заасны дагуу Допингийн эсрэг хийх судалгааг хөхиүлэн дэмжихдээ оролцогч улсууд тухайн судалгааг явуулах дараахь нөхцөлийг хангана.

- (a) олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн ёс суртахууны хэм хэмжээг сахих
- (b) хориглосон бодис болон арга барилыг тамирчдад хэрэглүүлэхээс зайлсхийх
- (c) Допингийн эсрэг хийсэн судалгааны үр дүнг хууль бусаар ашиглахаас урьдчилан сэргийлэх, түүнийг Допингийн зориулалтаар ашиглах явдлыг таслан зогсоох талаар урьдчилан сэргийлэх зохих арга хэмжээ авах

26 дугаар зүйл

Допингийн эсрэг хийх судалгааны үр дүнг харилцан солилцох

Оролцогч улсууд хэрэв шаардлагатай гэж үзвэл, Допингийн эсрэг хийх судалгааны үр дүнг оролцогч бусад улс болон Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагтай үндэсний хууль тогтоомж болон олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээний нөхцөлийн дагуу харилцан солилцоно.

27 дугаар зүйл

Спортын салбар дахь шинжлэх ухааны судалгаа

Оролцогч улсууд дараахь байгууллагуудад дэмжлэг үзүүлнэ

- (a) Дүрэмд заасан зарчмуудын дагуу спортын салбар дахь шинжлэх ухааны судалгааг эрдэм шинжилгээний болон эрүүл мэндийн ажилтнуудаар явуулахад
- (b) Дүрэмд заасан зарчмуудын дагуу спортын салбар дахь шинжлэх ухааны судалгааг өөрсдийн хэргийн харьяалалд хамаарах спортын байгууллага болон тамирчдыг дэмжих ажилтнуудаар явуулахад

ЗУРГАА. КОНВЕНЦИЙН ХЯНАЛТ

28 дугаар зүйл

Талуудын бага хурал

- 1.Талуудын бага хурлыг үүгээр байгуулав. Талуудын бага хурал нь энэхүү конвенцийн бие даасан байгууллага байна.
- 2.Талуудын бага хурал зарчмын хувьд хоёр жил тутамд ердийн чуулганы хэлбэрээр хуралдана. Бага хурлын тусгай чуулганыг хэрэв оролцогч улсуудын гуравны нэгийн хүсэлтээр эсхүл тийнхүү шийдвэрлэвэл хуралдуулж болно.
- 3.Оролцогч улс бүр Талуудын бага хуралд нэг саналын эрхтэй байна
4. Талуудын бага хурал нь өөрийн үйл ажиллагааны журмыг батална.

29 дүгээр зүйл

Талуудын бага хуралд зөвлөх байгууллага болон ажиглагчид

Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийг талуудын бага хуралд зөвлөх байгууллагаар урьж болно. Олон улсын олимпийн хороо, Олон улсын паралимпийн хороо, Европын зөвлөл болон Биеийн тамирын боловсрол, спортын засгийн газар хоорондын хороог ажиглагчаар урьж болно. Талуудын бага хурал нь бусад холбогдох байгууллагыг ажиглагчаар урихаар шийдвэрлэж болно.

30 дугаар зүйл

Талуудын бага хурлын чиг үүрэг

- 1.Энэхүү конвенцийн бусад заалтад дурдсанаас гадна талуудын бага хурал дараахь чиг үүрэгтэй байна.
  - (a) энэхүү конвенцийн зорилгыг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх
  - (b) Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн харилцаа, хамтын ажиллагааны талаар хэлэлцэх, Агентлагийн жилийн үндсэн төсвийн санхүүжилтийн механизмын талаар судалгаа хийх. Конвенцид оролцогч бус улсыг хэлэлцүүлэгт оролцуулахаар урьж болно.

- (c) 18 дугаар зүйлийн дагуу Сайн дурын сангийн хөрөнгийг зарцуулах төлөвлөгөөг батлах
- (d) оролцогч улсуудаас хүргүүлсэн илтгэлийг 31 дүгээр зүйлийн дагуу хэлэлцэх
- (e) 31 дүгээр зүйлийн дагуу Допингийн эсрэг тогтолцоог боловсруулахтай холбогдуулан энэхүү конвенцийн хэрэгжилтийн хяналтыг байнгын үндсэн дээр шалгах. 31 дүгээр зүйлээс гадуур хийгдэж буй аливаа хяналтын механизм, эхсүл арга хэмжээг 17 дугаар зүйлийн дагуу байгуулсан Сайн дурын сангаар дамжуулан санхүүжүүлнэ.
- (f) цаашид батлах зорилгоор энэхүү конвенцид оруулах нэмэлт өөрчлөлтийг хэлэлцэх
- (g) Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагаас батласан Хориглосон жагсаалт болон олгож буй эмчилгээний хэрэглээний түвшингийн стандартад оруулах нэмэлт өөрчлөлтийг конвенцийн 34 дүгээр зүйлийн дагуу батлах зорилгоор хянан үзэх
- (h) Энэхүү конвенцийн хүрээнд оролцогч улсууд болон дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагийн хоорондын хамтын ажиллагааг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх
- (i) Дүрмийн хэрэгжилтийн тухай илтгэлийг өөрийн чуулган бүрээр хянан үзэх зорилгоор Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагаас хүсэх
2. Оролцогч улсуудын бага хурал өөрийн чиг үүргийг биелүүлэхдээ засгийн газар хоорондын бусад байгууллагуудтай хамтран ажиллаж болно.

31 дүгээр зүйл

Талуудын бага хуралд оролцогч улсуудаас хүргүүлэх тайлан илтгэл

Оролцогч улсууд нь энэхүү конвенцийн заалтыг хэрэгжүүлэхээр авсан арга хэмжээнийхээ тухай холбогдох бүх мэдээллийг Нарийн бичгийн дарга нарын газраар дамжуулан талуудын Бага хуралд 2 жилд нэг удаа ЮНЕСКО-гийн албан ёсны аль нэг хэлээр ирүүлнэ.

32 дугаар зүйл

Талуудын бага хурлын нарийн бичгийн дарга нарын газар

1. Талуудын бага хурлын нарийн бичгийн дарга нарын газрыг ЮНЕСКО-гийн ерөнхий захирал бүрдүүлнэ.

2. Талуудын бага хурлын хүсэлтийн дагуу ЮНЕСКО-гийн ерөнхий захирал Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлагаас үзүүлэх үйлчилгээг талуудын бага хурлаас зөвшилцсөн нөхцөлийн дагуу боломжийн дээд хэмжээгээр ашиглана.

3. Конвенцтой холбоотой үйл ажиллагааны зардлыг 17 дугаар зүйлийн дагуу байгуулсан Сайн дурын сангийн холбогдох түвшинд байгаа хөрөнгийн хүрээнд ЮНЕСКО-гийн ердийн төсвөөс санхүүжүүлэх, эсхүл 2 жил тутам тодорхойлох тэдгээрийн холбогдох арга хэлбэрээр санхүүжүүлнэ. Нарийн бичгийн дарга нарын газрыг ердийн төвөөс

санхүүжүүлэхдээ Конвенцийг сайн дурын хандиваар санхүүжүүлнэ гэдгийг мөн давхар харгалзан үзсэний үндсэн дээр хамгийн бага хэмжээгээр санхүүжүүлнэ.

4.Нарийн бичгийн дарга нарын газар нь Талуудын бага хурлын баримт бичиг болон хэлэлцэх асуудлыг бэлтгэх бөгөөд түүнчлэн бага хурлын шийдвэрийн биелэлтийг хангана.

33 дугаар зүйл

Конвенцид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах

1.Оролцогч тус бүр ЮНЕСКО-гийн Ерөнхий захиралд бичгээр мэдэгдэх замаар энэхүү конвенцид нэмэлт өөрчлөлт оруулах санал гаргаж болно. Ерөнхий захирал энэхүү саналыг оролцогч бүх улсад хүргүүлнэ. Энэхүү саналыг хүргүүлснээс хойш зургаан сарын дотор оролцогч улсуудын талаас илүү хувь нь уг саналыг дэмжсэн хариу ирүүлбэл ерөнхий захирал саналыг талуудын бага хурлын дараагийн чуулганаар хэлэлцүүлнэ.

2.Талуудын бага хурал нь нэмэлт өөрчлөлтийг санал хураалтад байлцсан болон оролцсон оролцогч улсуудын гуравны хоёроос дээш хувийн саналаар батална.

3.Энэхүү конвенцид оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийг батласны дараа түүнийг соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах буюу түүнд нэгдэн орох зорилгоор оролцогч улсуудад хүргүүлнэ.

4.Нэмэлт өөрчлөлт нь зөвхөн түүнийг соёрхон батласан, хүлээн зөвшөөрсөн, баталсан буюу түүнд нэгдэн орсон улсуудын хувьд энэ зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасны дагуу оролцогч улсуудын гуравны хоёр нь дурдсан баримт бичгийг хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш гурван сарын дараа хүчин төгөлдөр болно. Харин нэмэлт өөрчлөлтийг цаашид соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах буюу түүнд нэгдэн орох оролцогч улс бүрийн хувьд энэхүү нэмэлт өөрчлөлт нь оролцогч тухайн улсаас соёрхон батласан, хүлээн зөвшөөрсөн, батласан буюу түүнд нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулахаар өгснөөс хойш гурван сарын дараа хүчин төгөлдөр болно.

5. Энэ зүйлийн 4 дэх хэсэгт заасны дагуу нэмэлт өөрчлөлт хүчин төгөлдөр болсны дараа энэхүү конвенцийн оролцогч болсон улсын хувьд тэрээр өөр аливаа чиг санаа илэрхийлээгүй бол түүнийг

(а) нэмэлт өөрчлөлт оруулсан энэхүү конвенцийн оролцогч

(b) эдгээр нэмэлт өөрчлөлттэй холбоогүй оролцогч аливаа улсын хувьд энэхүү конвенцид нэмэлт өөрчлөлт оруулаагүй оролцогч гэж үзнэ.

34 дүгээр зүйл

Конвенцийн хавсралтад нэмэлт өөрчлөлт оруулах тусгай журам

1. Хэрэв Дэлхийн Допингийн эсрэг агентлаг хориглосон жагсаалт болон эмчилгээний зорилгоор зөвшөөрөл олгох стандартад өөрчлөлт оруулбал энэ тухайгаа Ерөнхий захиралд бичгээр мэдэгдэж болно. Ерөнхий захирал эдгээр өөрчлөлтийг конвенцийн холбогдох хавсралтад нэмэлт өөрчлөлт оруулах саналын хэлбээр оролцогч бүх улсад шуурхай мэдэгдэнэ. Хавсралтад оруулах нэмэлт өөрчлөлтийг талуудын бага хурлын аль нэг чуулганаар, эсхүл бичгээр зөвшилцөж батлана.

2. Оролцогч улсууд санал болгож буй нэмэлт өөрчлөлтийн эсрэг саналтай байгаагаа Ерөнхий захирлын мэдэгдсэн өдрөөс хойш 45 хоногийн дотор зарлах, эсхүл бичгээр зөвшилцөж байгаа тохиолдолд ерөнхий захирлын нэр дээр бичгээр мэдээлэх, эсхүл талуудын бага хуралд мэдэгдэнэ. Хэрэв оролцогч улсын гуравны хоёр нь эсрэг саналтайгаа илэрхийлээгүй бол санал болгож буй нэмэлт өөрчлөлтийг батлагдсанд тооцно.

3. Ерөнхий захирал талуудын бага хурлаар батласан нэмэлт өөрчлөлтийн талаар оролцогч улсуудад мэдэгдэнэ. Энэ нэмэлт өөрчлөлт нь тийнхүү мэдэгдсэн өдрөөс хойш 45 хоногийн дараа хүчин төгөлдөр болох бөгөөд харин энэ нэмэлт өөрчлөлтийг хүлээж авахгүй гэдгээ ерөнхий захиралд урьд нь мэдэгдсэн оролцогч улсын хувьд хүчин төгөлдөр болохгүй.

4. Дээрх загваруудын дагуу батлагдсан нэмэлт өөрчлөлтийг хүлээж авахгүй гэдгээ ерөнхий захиралд мэдэгдсэн оролцогч улсын хувьд нэмэлт өөрчлөлт оруулаагүй хавсралтын үйлчлэл хэвээр үлдэнэ.

ДОЛОО. ТӨГСГӨЛИЙН ЗААЛТ

35 дугаар зүйл

Холбооны буюу нэмэгдэл бус үндсэн хуулийн тогтолцоо

Холбооны буюу нэгдмэл бус үндсэн хуулийн байгууллалттай оролцогч улсууд дараахь заалтыг хэрэглэнэ.

(a) холбооны буюу хууль тогтоох төв засаглалын хэргийн харьяаллын хүрээнд хэрэглэх энэхүү конвенцийн заалтуудын хувьд холбооны буюу төв засгийн газрын хүлээх үүрэг нь холбооны бус оролцогч улсуудын үүрэгтэй нэг адил байна.

(b) холбооны үндсэн хуулийн тогтолцооны дагуу хууль тогтоох үүрэггүй, холбооны бие даасан бүрэлдэхүүн болсон муж, хязгаар бололн кантоны хэргийн харьяаллын хүрээнд хэрэглэх энэхүү конвенцийн заалтуудын хувьд холбооны засгийн газар нь эдгээр муж, хязгаар болон кантоны эрх бүхий байгууллагуудад дээрх заалтууд болон тэдгээрийг батлах тухай зөвлөмжийн хамт мэдэгдэнэ.

36 дугаар зүйл

Соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах, нэгдэн орох

Энэхүү конвенцийг ЮНЕСКО-гийн гишүүн улсууд үндсэн хуулийнхаа холбогдох журмын дагуу соёрхон батлах, хүлээн зөвшөөрөх, батлах бөгөөд эсхүл түүнд нэгдэн орно. Соёрхон батласан, хүлээн зөвшөөрсөн батласан болон нэгдэн орсон тухай баримт бичгийг ЮНЕСКО-гийн ерөнхий захиралд хадгалуулахаар хүргүүлнэ.

37 дугаар зүйл

Хүчин төгөлдөр болох

1.Энэхүү конвенц нь түүнийг соёрхон батласан батламж жуух бичиг буюу хүлээн зөвшөөрсөн, батласан болон нэгдэн орсон тухай 30 дахь баримт бичгийг хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш нэг сарын хугацаа дууссан анхны өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

2.Энэхүү конвенцийн дагуу үүрэг хүлээх тухайгаа дараа нь зарласан аль ч улсын хувьд соёрхон батласан батламж жуух бичиг буюу хүлээн зөвшөөрсөн, батласан болон нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш нэг сарын хугацаа дууссан анхны өдрөөс эхлэн конвенц хүчин төгөлдөр болно.

38 дугаар зүйл

Конвенц үйлчлэх нутаг дэвсгэр

1.Аливаа улс конвенцийг соёрхон батласан, хүлээн зөвшөөрсөн батласан болон нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулахаар өгөхдөө олон улсын харилцааных нь төлөө хариуцлага хүлээх болон Конвенцийн үйлчлэлд хамаарах нутаг дэвсгэр болон нутаг дэвсгэрүүдийг нэрлэн зааж болно.

2.Аливаа оролцогч улс ЮНЕСКО-д хандсан мэдэгдлийнхээ сүүлийн шатанд энэхүү мэдэгдэлдээ дурдсан аливаа нутаг дэвсгэрийг энэхүү конвенцийн үйлчлэлийн хүрээнд хамруулж болно. Конвенц нь ийм мэдэгдлийг эх хадгалагч хүлээж авсан өдрөөс хойш нэг сарын хугацаа өнгөрсний дараагийн сарын анхны өдрөөс эхлэн тухайн нутаг дэвсгэрийн хувьд хүчин төгөлдөр болно.

3.Дээрх хоёр заалтын дагуу хийсэн аливаа мэдэгдлийг уг мэдэгдэлд дурдсан аливаа нутаг дэвсгэрийн хувьд ЮНЕСКО-д мэдэгдэл илгээх замаар эргүүлэн татаж болно. Ийнхүү эргүүлэн татсан нь эргүүлэн татах тухай мэдэгдлийг эх хадгалагч хүлээж авсан өдрөөс хойш нэг сарын хугацаа өнгөрсний дараагийн сарын анхны өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

39 дүгээр зүйл

Цуцлах

Оролцогч улс бүр энэхүү конвенцийг цуцалж болно. Цуцлалтыг бичгээр үйлдэх бөгөөд түүнийг ЮНЕСКО-гийн ерөнхий захиралд хадгалуулна. Цуцлалт нь цуцалсан тухай баримт бичгийг хүлээн авсан өдрөөс хойш зургаан сарын хугацаа өнгөрсний дараагийн сарын эхний өдөр хүчин төгөлдөр болно. Цуцлалт нь холбогдох оролцогч улсын Конвенцоос гарсан нь хүчин төгөлдөр болсон хугацаа хүртэлх санхүүгийн үүрэгт аль ч байдлаар нөлөөлөхгүй.

40 дүгээр зүйл

Эх хадгалагч

Энэхүү конвенцийг болон түүнд оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийг ЮНЕСКО-гийн ерөнхий захирал хадгална. ЮНЕСКО-гийн ерөнхий захирал эх хадгалагчийнхаа хувьд энэхүү конвенцийн оролцогч улсууд болон байгууллагын гишүүн бусад улсад:

(a) соёрхон батласан, хүлээн зөвшөөрсөн батласан болон нэгдэн орсон тухай баримт бичгийг хадгалуулахаар өгсөн.

(b) энэхүү конвенц түүний 37 дугаар зүйлд заасны дагуу хүчин төгөлдөр болсон

(c) 31 дүгээр зүйлийн дагуу бэлтгэсэн аливаа илтэл

(d) конвенцид эсхүл хавсралтудад оруулсан, 33 болон 34 дүгээр зүйлийн дагуу батлагдсан аливаа нэмэлт өөрчлөлт болон тэдгээрийн хүчин төгөлдөр болсон огноо

(e) 38 дугаар зүйлд заасны дагуу ирүүлсэн аливаа хүсэлт мэдэгдэл

(f) 39 дүгээр зүйлд заасны дагуу ирүүлсэн аливаа мэдэгдлийн тухай болон хүчингүй болгосон нь хүчин төгөлдөр болсон огноо

(g) энэхүү конвенцтой холбоотой аливаа акт, мэдэгдэл, мэдээллийн тухай мэдэгдэнэ.

41 дүгээр зүйл

Бүртгэл

Нэгдсэн үндэстний байгууллагын дүрмийн 102 дугаар зүйлийн дагуу энэхүү конвенцийг ЮНЕСКО-гийн ерөнхий захирлын хүсэлтэр нэгдсэн үндэстний байгууллагын нарийн бичгийн дарга нарын газарт бүртгүүлнэ.

42 дугаар зүйл

Адил хүчинтэй эх үүсвэр

1.Энэхүү конвенц болон түүний хавсралтуудыг англи, араб, испани, хятад, орос, франц хэлээр үйлдсэн бөгөөд зургаан эх бичвэр адил хүчинтэй.

2.Энэхүү конвенцийн нэмэлтийг англи, араб, испани, хятад, орос, франц хэлээр үйлдсэн.

43 дугаар зүйл

Тайлбар:

Энэхүү конвенцийн зохицуулах зүйл болон зорилгод харш ямар ч тайлбар хийхийг үл зөвшөөрнө.